

ISSN 2544-8935

REDAKCJA
tel. 662 061 331**RYPIN****Rekordowa
kasa na drogę**

str. 2

RYPIN/POWIAT**Rypinianie
Maszerowali
ulicami Warszawy**

str. 3

RYPIN**Koncert
Michała Szpaka**

str. 6

RYPIN**Kamilka
podbija serca**

str. 29

CZWARTEK
5 PAŹDZIERNIKA 2023

ISSN: 2544-8935

2,99 zł
w tym 5% VAT

nr 40/2023 (421)

CRY**TYGODNIK REGIONU RYPIŃSKIEGO**

Inwestycja do poprawki?

RYPIN ▶ Przebudowa ulicy Sadowej w Rypinie trwa w najlepsze. Jednocześnie mieszkańcy zgłaszają swoje zastrzeżenia i proszą burmistrza o interwencję

Fatalna nawierzchnia drogi od wielu lat była utrapieniem dla wszystkich przejeżdżających tamtędy kierowców. Mieszkańcy wielokrotnie domagali się przeprowadzenia jej remontu. Byli w tej sprawie zdeterminowani. Teraz równie zdecydowanie wyrażają swoje niezadowolenie z przebiegu prac i mają sporo uwag co do przebudowy ich ulicy.

dokończenie na str. 2

Gmina Skrwilno

Dwa lata za 3 promile?

Do dwóch lat więzienia grozi 52-letniemu mężczyźnie, który kierował samochodem pod wpływem alkoholu. Na szczęście zatrzymali go policjanci i uniemożliwili dalszą jazdę.

W miniony czwartek (28.09.23) policjanci z drogówki pełnili służbę na terenie gminy Skrwilno. Około godziny 17:30 w miejscowości Zambrzyca zatrzymali do kontroli drogowej audi. Pojazdem kierował 52-letni mężczyzna. Policjanci już podczas legitymowania zaczęli podejrzewać, że mężczyzna może być nietrzeźwy i spraw-

dzieli jego stan alkomatem. Wynik wskazał, że mężczyzna miał w organizmie niemal 3 promile alkoholu. Policjanci uniemożliwili mu dalszą jazdę i zatrzymali prawo jazdy. Teraz za swój czyn odpowie przed sądem. Grozi mu do dwóch lat więzienia.

(ak)

OGŁOSZENIE

Mariusz**Kałużny***„Popieram”
- Patryk Jaki*Lista **PiS**

Miejsce nr

8

Materiał wyborczy KW Prawo i Sprawiedliwość

Rekordowa kasa na drogę

RYPIN ▶ Trwa realizacja niezwykle ważnej dla naszego miasta inwestycji, dotyczącej budowy drogi od skrzyżowania z ul. Sportową do wjazdu na teren Przedsiębiorstwa Komunalnego „KOMES” Sp. z o.o. przy ul. E. Orzeszkowej

To strategiczna dla miasta inwestycja, łącząca dwie drogi wojewódzkie, a także miejskie spółki: Przedsiębiorstwo Komunalne „KOMES”, Rypińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego, Nadzór Budowlany oraz centrum

miasta z ulicą Sportową, przy której znajduje się m. in. nowoczesny budynek Komendy Powiatowej Policji.

Inwestycja zwiększy również ilość miejsc postojowych, poprawi bezpieczeństwo ruchu drogowego

go i pieszego oraz zwiększy dostępność do „Zielonych Płuc Rypina” i Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Wykonawcą zadania jest firma Handel i Usługi Budowlane „ER-BRUK” Karen Avetisyan. Termin realizacji zadania zapla-

nowano do 14 grudnia br.

– Na realizację inwestycji nasze miasto otrzymało rządowe środki w wysokości 2,5 mln złotych. To drugie dla Rypina wsparcie z rezerwy ogólnej państwa, a pierwsze tak rekordowo

wysokie. Dziękujemy sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Annie Gembickiej za wsparcie tej inwestycji – podaje Urząd Miasta Rypin.

(ak), fot. nadesłane

Rypin

Wsparcie od marszałka

W ubiegłym tygodniu burmistrz Rypina Paweł Grzybowski i zastępca skarbnika Agnieszka Laskowska podpisali z marszałkiem województwa kujawsko-pomorskiego Piotrem Całbeckim umowę na dofinansowanie w wysokości 220 tys. złotych inwestycji jaką jest budowa nowoczesnej fontanny na placu przy ul. Nowy Rynek.

Dzięki realizowanej inwestycji plac zmieni się w bardziej przyjazne i atrakcyjne dla mieszkańców miejsce do wypoczynku. Pojawi się nie

tylko nowoczesna wodna atrakcja, która da ochłodę w upalne dni. Planowane jest także wprowadzenie większej ilości zieleni, co z pewno-

ścią wpłynie pozytywnie na wizerunek całego placu.

– Cieszę się, że na realizację tej inwestycji udało się pozyskać środki zarówno z urzędu marszałkowskiego, jak również z Rządowego Funduszu Polski Ład. Dzięki temu możemy spełnić marzenia o nowoczesnej fontannie, takiej na jaką zasługują mieszkańcy, ponieważ ta wybrana w ramach budżetu obywatelskiego nie do końca spełniała oczekiwania rypinian – mówi burmistrz Paweł Grzybowski.

(ak), fot. nadesłane

Rypin

Inwestycja do poprawki?

dokończenie ze str. 1

– „Niżej podpisani mieszkańcy ulicy Sadowej w Rypinie wnoszą sprzeciw wobec budowy nawierzchni na ulicy Sadowej bez uwzględnienia odpływu wód opadowych z terenów do niej przyległych. Nie zgadzamy się na kontynuację budowy w tak niekorzystnej formie. (...) Przebudowa jest niejako następstwem licznych

apeli mieszkańców ulicy Sadowej oraz spotkań z burmistrzem Pawłem Grzybowskim, w których zawsze zaznaczany był problem gromadzenia się wód opadowych na drodze, która stawała się nieprzejezdna po deszczach, jak również problemy właścicieli gruntów przylegających do ulicy, które są zalewane, na co potwierdzeniem mogą być chociażby liczne

interwencje Państwowej Straży Pożarnej w Rypinie” – czytamy w piśmie skierowanym do burmistrza.

Mieszkańcy są zdania, że na obecnym etapie prac budowlanych istnieje jeszcze możliwość podjęcia stosownych działań, które uchronią ich domy przed zalaniem.

– „Przebudowa drogi stała się niewykorzystaną możli-

wością rozwiązania problemu zalewania terenu przez wody opadowe, które niedużym kosztem, w porównaniu z kosztem całej inwestycji, można było odprowadzać do znajdującego się w niedalekiej odległości rowu melioracyjnego. Jako mieszkańcy mamy także informację, że powstał nawet projekt odwodnienia terenu, natomiast został odrzucony przez jednego z urzędników urzędu miasta. (...) W związku z powyższym zwracamy się z prośbą do burmistrza Rypina o interwencję w tej sprawie, ponieważ na

obecnym etapie budowy można jeszcze rozwiązać problem zalewania terenów i budynków znajdujących się przy ulicy Sadowej” – dodają mieszkańcy.

Odpowiedzią na pismo będzie spotkanie, które odbędzie się w środę (4 października – po zamknięciu wydania CRY – red.) w Urzędzie Miasta w Rypinie. Mieszkańcy są zdania, że bez uwzględnienia ich postulatów dalsza przebudowa drogi nie może być kontynuowana.

Tekst i fot. (AdWo)

Gmina Brzuze

Remont garażu

W ciągu kilku najbliższych tygodni powinien trafić do jednostki OSP w Okoninie nowy samochód, wobec czego druhowie zwrócili się do wójta Jana Koprowskiego o pomoc w odnowieniu garażu.

Remont wykonują pracownicy z gminy Brzuze. Okonińscy strażacy od lat budują pozytywny wizerunek swojej jednostki, dbając o powierzony obiekt i sprzęt, więc nie chcą, żeby nowy wóz, kupiony m.in. ze środ-

ków samorządu gminy stał w odra-powanym garażu. Obecnie użytkowany samochód, który ma aż 36 lat, znajduje swoje miejsce w gminnej kolekcji dóbr kultury w Brzuzem.

Tekst i fot. (jd)

Rypinianie

Maszerowali ulicami Warszawy

RYPIN/POWIAT ➤ W samo południe 1 października w stolicy odbył się Marsz Miliona Serc. Uczestniczyli w nim między innymi mieszkańcy naszego miasta i powiatu

Marsz rozpoczął się o godz. 12.00 na Rondzie Dmowskiego, następnie uczestnicy manifestacji przeszli ulicami Marszałkowską, Świętokrzyską, Jana Pawła II, aż do Ronda Radosława. Według danych stołecznego ratusza, w manifestacji wzięło udział około 1 miliona osób. W wydarzeniu uczestniczyli również mieszkańcy Rypina i okolic.

– Było nas wszystkich znacznie więcej niż podczas pierwszego marszu 4 czerwca – uważa Emilia Jaskólska, mieszkanka Okalewa oraz kandydatka z listy Koalicji Obywatelskiej. – Wierzymy, że to początek drogi do zwycięstwa.

Zmęczeni, ale pełni nadziei wróciliśmy do Rypina. W tym szczególnym okresie nie możemy dać się podzielić. Wszyscy jesteśmy patriotami i nikt nam tego nie zabierze. Rządzący zajmują się mową nienawiści, zamiast rozwiązywać rzeczywiste problemy.

Oprócz mieszkańców z różnych regionów Polski w marszu udział wzięli także politycy Platformy Obywatelskiej oraz Nowej Lewicy. Byli też przedstawiciele Trzeciej Drogi. Ze sceny w kierunku rządzących padły mocne słowa.

– „Kiedy Polki i Polacy chwytają się za ręce, wtedy tysiące

i miliony samotnych ludzi, pesymistycznie nastawionych, nagle zamienia się w prawdziwą wspólnotę narodową. Wtedy władza nie ma już szans. (...) My jesteśmy Polską. Chcieli nas podzielić. Chcieli doprowadzić do tego, żebyśmy nie mówili o wspólnocie. Ale powstał! (...) Przysięgam Wam, że zakończymy wojnę polsko-polską dzień po wyborach” – obiecał podczas wystąpienia Tusk.

– „Jestem tutaj, ponieważ uważam, że opozycja powinna ze sobą współpracować. Jestem tutaj, ponieważ uważam, że po tych wyborach opozycja stworzy wspólny rząd. Jestem tutaj,

ponieważ uważam, że ten rząd będą tworzyć: Trzecia Droga, Koalicja Obywatelska i Lewica. Dlatego też wszystkie te trzy partie muszą wejść do Sejmu. (...) Marzę o tym, żeby kler nigdy nie mówił nam co mamy robić, kogo kochać i w jaki sposób. (...) Chcę, żeby kobiety miały zabezpieczone żłobki czy przedszkola, aby mogły pracować. Chcę, żeby były usługi publiczne na wysokim poziomie. Żeby szkoła była tolerancyjna i otwarta, żeby dawała wszystkim serce, a nie trzymała uczniów za pysk. (...) Chcę, żeby Polacy krócej pracowali, tak jak we Francji, gdzie jest 35-godzinny

tydzień pracy. Wiem jedną rzecz, 30 lat temu pracowałem przez 16 godzin i nie pamiętam twarzy swoich dzieci, kiedy dzieci miały rok, dwa czy cztery, ponieważ zapieprzałem dzień i noc. Dla młodego pokolenia praca nie jest wszystkim, trzeba żyć i być wolnym; trzeba być uśmiechniętym i mieć serce dla wszystkich, być tolerancyjnym” – mówił ze sceny Włodzimierz Czarzasty.

Wybory do Sejmu i Senatu odbędą się w niedzielę 15 października. Głos na wybranych kandydatów można oddać w lokalu wyborczym od 7:00 do 21:00.

(AdWo), fot. nadesłane

OGŁOSZENIE

2 ☒

Polska równych szans

Marcin

Skonieczka

Kandydat do Sejmu

TRZECIA
DROGA

20
50

Polska 2050
Szymona Hołowni

Sfinansował KKW Trzecia Droga PSL – PL2050 Szymona Hołowni

Piąta edycja akcji #sadziMY

LASY PAŃSTWOWE ▶ Na wielkie narodowe sadzenie drzew leśnicy przygotowali milion sadzonek. Można je było dostać we wszystkich nadleśnictwach w Polsce.

Każde drzewo to ostoja życia. Miejsce gniazdowania ptaków, siedlisko owadów i mikroorganizmów. Dla człowieka – cień w letnie upały, czystsze powietrze, osłona przed wiatrem i kojąca nerwy zieleń. W pierwsze dni października leśnicy znów zaprosili Polaków do ogólnopolskiego sadzenia drzew. Punkt kulminacyjny akcji #sadziMY miał miejsce we wtorek 3 października na terenie Nadleśnictwa Suchedniów (RDLP w Radomiu). Tam drzewa sadziła para prezydencka. Prezydent Andrzej Duda i jego żona Agata Kornhauser-Duda nie tylko patronują przedsięwzięciu od jego pierwszej edycji, ale także sami, własnym przykładem, zachęcają do działania. – Po raz piąty rusza akcja #sadziMY. Jak co roku bierzemy w niej udział i serdecznie do tego zachęcamy – mówił prezydent.

Na stronie Banku Danych o Lasach, bd.lasy.gov.pl można sprawdzić, gdzie znajdują się siedziby nadleśnictw. Po odbiór drzewek warto było przyjść z własnym opakowaniem, które

zabezpieczyło korzenie drzew przed wysuszeniem. Drzewka można przechować przez kilka dni przed wysadzeniem, układając płasko na gruncie i przysypując korzenie wilgotnym piaskiem.

Akcja odbyła się z dużym powodzeniem w naszym regionie. Koordynowała ją Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu, działając razem z lokalnymi nadleśnictwami, jak choćby Nadleśnictwo Skrwilno, Golub-Dobrzyń i Dobrzejewice. Wszędzie przedsięwzięcie spotkało się z dużym zainteresowaniem i uznaniem.

– Zakończyła się trwająca 2 dni akcja #sadziMY. Była to piąta edycja akcji, a więc już większość z Państwa ją kojarzy i od miesiąca niektórzy dopytywali, kiedy będą sadzonki? We wszystkich nadleśnictwach i przy biurze Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu wydaliśmy w ciągu tych dwóch dni prawie 24 tysiące drzew. Do Waszych ogrodów i na działki trafiły sosny, świerki, buki, graby, klony, brzozy, lipy, dęby, jarząb, bzy,

jabłonie i wiele innych gatunków drzew leśnych. Niektórzy przyszli, inni przyjechali samochodem, rowerem lub... wózkiem. W pojedynkę, w parze, rodzinie, z przyjaciółmi. Najważniejsze, że każdy dostał i posadził swoje drzewko. Taka właśnie jest idea tej akcji. Dbajcie o nowe pokolenie drzew, one odwdzięczą się Wam niedługo pięknym widokiem za oknem, a w przyszłości cieniem w upalne dni – podsumowuje Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu.

O tym jak cenna i trafiona jest to akcja, świadczy nie tylko liczny udział mieszkańców poszczególnych miast i miejscowości, ale także pochlebne komentarze w internecie. Najważniejsze, że pożytek z nowo posadzonych drzew będziemy mieć wszyscy przez długie lata. Mała sadzonka, którą każdy mógł otrzymać, to początek wielkiej przygody. Wyrosłe z niej drzewo w ciągu swojego życia zapewni nam tlen, oczyści powietrze, złagodzi zmiany klimatu, stanie się delikatnym siedliskiem wielu organizmów, a w przyszłości drem-

no z niego powstałe może stworzyć komuś dom. Lasy zajmują już trzecią część obszaru Polski. Leśnicy co roku sadzą 500 milionów drzew, ale wszyscy możemy iść w ich ślady i zrobić coś ważnego dla naszego otoczenia.

Polskie lasy są w świetnej kondycji. U progu jubileuszu setnej rocznicy powstania Lasów Państwowych konsekwentnie kontynuują działania na rzecz zwiększania lesistości kraju, która obecnie wynosi 29,6 proc. Oznacza to, że lasy zajmują niemal trzecią część Polski.

Na początku października leśnicy ponownie zaprosili Polaków do ogólnopolskiego sadzenia drzew. Każdy chętny mógł zgłosić się do najbliższego nadleśnictwa, by odebrać sadzonkę i zasadzić ją na własnym gruncie. W Polsce jest 429 nadleśnictw. Wszystkie razem przygotowały milion sadzonek różnych gatunków drzew i krzewów. Leśnicy rozdawali je w poniedziałek i wtorek 2 i 3 października, między 9.00 a 15.00. Stoiska z sadzonkami można też było spotkać w centrach niektórych

miast.

Jak podkreśla Józef Kubica, dyrektor generalny Lasów Państwowych: – Lasów nigdy nie jest za dużo. Sumiennie realizujemy założenia Krajowego Programu Zwiększania Lesistości, czyli tworzymy warunki do zwiększenia lesistości Polski do 33 proc. w 2050 r. Dążymy do tego, by Polska była jeszcze bardziej zielona. Dla dobra przyrody, dla komfortu życia Polaków, dla rozwoju naszej gospodarki.

Przypomnijmy. Podczas pierwszej edycji #SadziMY prezydent wraz z małżonką odnawiali las w toruńskim Nadleśnictwie Ryteł (zniszczonym przez huragan w 2017 r.). Wtedy z udziałem pary prezydenckiej ok. 1300 osób odnawiało powierzchnię 100 ha – jedną z wielu zniszczonych przez huragan stulecia. W leśnictwie Jakubowo niedaleko Rytle posadzono dęby na specjalnie przygotowanych powierzchniach. Na każdej placówce posadzono 14 sadzonek, łącznie ponad 300 tys. drzewek.

(artykuł sponsorowany)

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu

ul. Mickiewicza 9, 87-100 Toruń
tel. 56 65 84 366, 56 65 84 300, tel. kom. 608 660 746
rdlp@torun.lasy.gov.pl

Stabilna praca w Osieku

AGROLOK ➤ W obecnych niełatwych czasach stabilna i pewna praca to jeden z nadrzędnych, choć często nieosiągalnych, celów wielu ludzi. Dzięki firmie Agrolok jest on na wyciągnięcie ręki. Szukasz stabilnej pracy? Chcesz się rozwijać, zdobywać nowe umiejętności i podnosić swoje kwalifikacje? Wykorzystaj szansę i aplikuj do Agroloku!

Aplikuj do Agroloku

Praca dla:

- automatyka,
 - elektryka,
 - pomocnika operatora linii produkcyjnej
- w Zakładzie Uszlachetniania Białka Roślinnego**
- oraz**
- pracownika magazynu
- w Centrum Dystrybucyjnym.**

Biorąc pod uwagę innowacyjność i uniwersalność linii technologicznych, nie ma drugiej takiej fabryki w Europie. Zakład Uszlachetniania Białka Roślinnego w Osieku (pow. brodnicki, woj. kujawsko-pomorskie) to nieustannie ulepszana, potężna maszyna pracująca na coraz wyższych obrotach. Rozwój fabryki pozwala na tworzenie nowych miejsc pracy, umożliwiających pracownikom nie tylko osiągnięcie stabilizacji zawodowej, ale także zdobywanie

nowych umiejętności i doświadczeń.

Praca dla: automatyka, elektryka, pomocnika operatora linii produkcyjnej

Zatrudnienie w Zakładzie Uszlachetniania Białka Roślinnego znajdują:

- automatycy,
 - elektrycy,
 - pomocnicy operatora linii produkcyjnej
- otwarcia na nowe wyzwania, innowacyjne rozwiązania i stabil-

ne zatrudnienie.

Praca na tych stanowiskach przebiega w systemie 3-zmianowym, 4-brygadowym.

Praca dla pracownika magazynu w Centrum Dystrybucyjnym

Atrakcyjne warunki pracy oferuje także Centrum Dystrybucyjne Osiek, zlokalizowane tuż obok Zakładu Uszlachetniania Białka Roślinnego. Co warto podkreślić, zatrudniani w Centrum pracownicy magazynu wykonują

pracę w systemie 2-zmianowym od poniedziałku do piątku, co oznacza, że mają wolne weekendy. Ponadto Agrolok umożliwia im podnoszenie kwalifikacji oraz zdobywanie nowych umiejętności i uprawnień. Firma oferuje także przygotowanie do pracy.

Szukasz pracy?

Zainteresowani pracą w Zakładzie Uszlachetniania Białka Roślinnego na stanowiskach: **automatyk, elektryk, pomocnik operatora linii produkcyjnej**

lub w Centrum Dystrybucji na stanowisku: **pracownik magazynu**, swoje CV mogą wysłać na adres: praca@agrolok.com.pl.

Potrzebujesz więcej informacji?

Szczegółowe informacje dostępne na stronach: <https://www.agrolok.pl/praca.htm> i <https://www.facebook.com/rekrutacja-agrolok> oraz pod numerem telefonu: 539 941 937.

(artykuł sponsorowany)

Powiat

Gminy dostaną kasę na zabytki

Zabytki są materialnym świadectwem naszej historii, opowiadają o kulturze, sztuce, gospodarce przodków. Naszym obowiązkiem jest dbać o nie jak najlepiej, jest to zresztą zapisane w ustawie o ochronie zabytków.

Mimo, że prawo nakłada na właścicieli relikwów przeszłości ich konserwację, nie każda osoba prywatna, firma, czy samorząd jest w stanie bez dotacji temu sprostać. Z tego powodu wszelkie informacje o możliwości pozyskania dofinansowania są cenne i odpowiednio wykorzystywane. Cztery samorządy z powiatu ry-

pińskiego złożyły odpowiednio napisane wnioski i otrzymały promesy w wysokości 1,62 mln. zł z drugiej edycji Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

Beneficjenci drugiej edycji Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

Gmina Brzuze

Urząd Gminy Brzuze dosta-

nie 400 tys. Połowa środków zostanie przeznaczona na prace budowlane i renowacyjne na zabytkowym cmentarzu oraz w kościele pw. św. Antoniego w Trąbinie. Dzięki kolejnym 200 tys. będzie możliwa rewitalizacja parku dworskiego w Brzuzem oraz w zespole dworsko-parkowym w Ostrowitem.

Gmina Rogowo

Samorząd ma otrzymać 320 tys. zł na remont daszków nad krużgankami oraz systemu odgromowego kościoła pw. św. Bartłomieja w Rogowie.

Gmina Rypin

Urząd Gminy Rypin ma dostać 500 tys. zł na remont spichlerza podworskiego oraz re-

witalizację parku dworskiego w Rusinowie.

Powiat Rypiński

Starostwo Powiatowe w Rypinie ma obiecane 400 tys. zł na pierwszy etap zabezpieczenia i utrwalenia substancji zabytkowego budynku Zgody przy placu Sienkiewicza w Rypinie.

Tekst i fot. (jd)

Koncert Michała Szpaka

RYPIN ▶ W ostatnią sobotę września Urząd Marszałkowski w Toruniu sprezentował mieszkańcom Rypina blok koncertowy. Na początku pojawili się na scenie lokalni artyści z Muzycznej Strefy i Grupy Estradowej, następnie toruński muzyk, malarz i performen Tomasz Cebo, który do udziału w swoim występie zapraszał publiczność. Gdy się już ściemniło na dobre, sceną zawładnął Michał Szpak ze swoim zespołem

Koncert artysty zapowiedzieli wicemarszałek Zbigniew Sosnowski i radna wojewódzka Katarzyna Lubańska, przy okazji wspominając o inwestycjach oraz przedsięwzięciach społecznych i kulturalnych, jakie mogły zostać zrealizowane dzięki funduszom europejskim.

– Kończy się perspektywa finansowa za lata 2014-2020. Na

tę perspektywę samorząd województwa kujawsko-pomorskiego miał do dyspozycji 9 miliardów złotych. Budowaliśmy za to drogi, infrastrukturę sportową, szkoły. Pomagaliśmy osobom z niepełnosprawnościami. Dzięki temu ta nasza Polska jest piękniejsza. Piękniejszy jest też powiat rypiński. O jedno was proszę. Budujmy Polskę razem

w zgodzie i, co najważniejsze, we wzajemnym poszanowaniu – zwrócił się do zgromadzonych samorządowiec z Torunia, życząc wszystkim udanego wieczoru.

Występ artysty był częściowo sfinansowany również ze środków unijnych. Dzięki temu mieszkańcy naszego powiatu, ale też fani z odleglejszych

miejsowości, mogli uczestniczyć w misterium, którego kapłanem był Michał Szpak, a właściwie jego alter ego – Jowiszja. Wokalista wykonał większość utworów ze swojej najnowszej płyty „Nadwiślański mrok”.

Tuż przy barierce oddzielającej publiczność od sceny stało kilka osób z Grudziądza.

– Jak tylko czas nam pozwo-

li, jeździmy za Michałem po całej Polsce. Ostatnio byliśmy na festiwalu w Sopocie, gdzie też występował – powiedzieli nam wielbicieli artysty. Również fani z Warszawy i Trójmiasta nie przepuścili okazji, by obejrzeć i wysłuchać swojego idola.

Tekst i fot.
(jd)

Współpraca godna Oscara

RYPIN ▶ Film pt. „Wieniec” w reżyserii Wawrzyńca Turowskiego, w którym wystąpili członkowie grupy Warszawska 8, otrzymał nominację do nagrody VI Festiwalu Filmowego Maklaka i Jego Przyjaciół w Konstancinie-Jeziornie. 11 października o godz. 17:00 w Rypińskim Domu Kultury odbędzie się premiera filmu połączona z relacją z festiwalu. Wstęp na wydarzenie jest bezpłatny

„Wieniec” to krótki komediowy film fabularny zrealizowany przez Wawrzyńca Turowskiego razem z członkami grupy Warszawska 8, w skład której wchodzi obecni i byli pracownicy Rypińskiego Domu Kultury: Justyna Motylewska, Paweł Manelski, Gabriela Orzechowska, Bogumiła Skowrońska, Agnieszka Szwanowska, Andrzej Pawlewicz, Jarosław Majewski, Wioletta Kuchnicka, Gabriela Kozłowska, Paweł Poniewierski, Przemysław Szulc i Władysław Jastrzębski. To już kolejny film we wspólnym dorobku młodego filmowca i grupy, ale pierwszy, który został zaprezentowany w finale festiwalu. Produkcja została wybrana przez jury na czele z Tomaszem Raczką spośród wielu zgłoszeń z całej Polski do ścisłej jedenastki najlepszych filmów.

– Filmy, które znalazły się w finale to głównie produkcje z wysokimi budżetami zrealizowane w szkołach filmowych: w Łodzi, w Katowicach i w Krakowie – mówi Wawrzyniec Turowski. – W wielu z nich wystą-

pili aktorzy z wieloletnim stażem zawodowym, grający na co dzień w filmach kinowych i serialach telewizyjnych. Uważam, że to wielki sukces, że nasz film znalazł się w takim gronie i wypadł bardzo dobrze. Podczas gali, gdzie zaprezentowano filmy finałowe publiczność najbardziej entuzjastycznie przyjęła właśnie nasz film, reagując śmiechem na każdy komediowy moment. Obok mnie siedział Daniel Olbrychski z Kry-

styną Demską-Olbrychską, którzy również głośno się śmiali. To najlepsza recenzja, gdy publiczność śmieje się w momentach, w których chcielibyśmy. Bardzo dziękuję aktorom z grupy Warszawskiej 8 za wzięcie udziału w tym projekcie, to nasz wspólny sukces – podsumowuje młody reżyser.

Festiwal Filmowy Maklaka to święto kina, w którym biorą udział znani reżyserzy, aktorzy i ludzie ze świata filmu. Gościem tego-

rocznej edycji był Jacek Bromski, reżyser słynnej serii „U Pana Boga w...”, z którym spotkanie przeprowadził znany krytyk filmowy Tomasz Raczek. Rozmowa poprzedzona była przedpremierowym pokazem pilota najnowszego serialu reżyseria pt. „U Pana Boga w Królowym Moście”, który również oprócz emisji jako serial, wejdzie do kin w wersji filmowej.

Zgromadzeni goście, w tym delegacja z Rypina, mogli jako

pierwsi obejrzeć odcinek serialu, którego emisja planowana jest na koniec przyszłego roku. Spotkanie było też wyjątkową okazją do poznania osobiście legendy polskiego kina jaką jest Jacek Bromski. Po oficjalnej rozmowie Jacek Bromski spotkał się Wawrzyńcem Turowskim, Pawłem Manelskim, Justyną Motylewską, Bogumiłą Skowrońską, Gabrielą Orzechowską, Wiolettą Kuchnicką i Gabrielą Kozłowską. Reżyser ciepło ich przyjął i rozmowa przebiegała w przyjaznej atmosferze. Na gali wystąpił także Jerzy Kryszak z recitalem.

Podczas festiwalu można również było obejrzeć kultowe filmy, w których wystąpił patron wydarzenia Stanisław Maklakiewicz. Odbędzie się również spotkanie z kompozytorem muzyki filmowej Henri Seroką. Nominiowany film pt. „Wieniec” będzie można obejrzeć na premierze w sali kinowej Rypińskiego Domu Kultury, która odbędzie się 11 października br. o godz. 17:00, na którą wstęp jest wolny.

(ak), fot. nadesłane

Rypin

Rypinianka najlepsza

Zuzanna Wilmowicz z Rypina, właścicielka dwóch salonów kosmetycznych – Beauty Room – Zuzanna Wilmowicz w Rypinie oraz Ambasada Piękna Wilmowicz & Leska w Gdańsku w wieku 20 lat zdobyła niebywałe osiągnięcia w kosmetyce estetycznej.

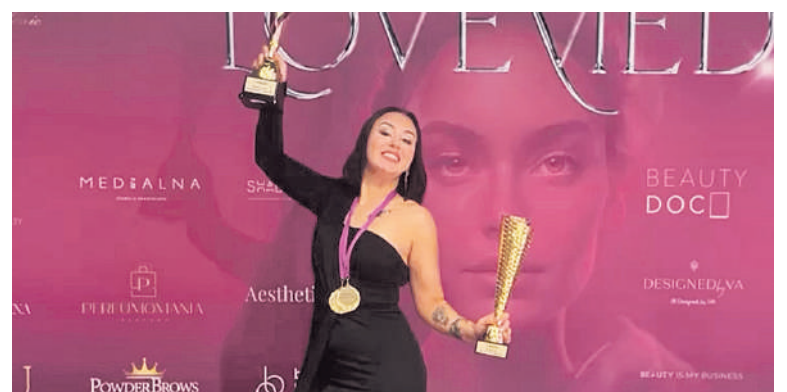
Od 2 lat pracuje w branży beauty i prężnie się rozwija, bierze udział w licznych szkoleniach, na swoim koncie ma ich już ponad 30. Bierze również udział w konkursach, w których zdobywa wysokie miejsca na podium. Jak sama twierdzi: „Największą moją miłością w tej branży jest modelowanie ust i w tym kierunku kładę największy nacisk na swój rozwój. Szkolę się u największych autorytetów w tej

branży, przemierzając setki kilometrów. Aby osiągnąć taki sukces, trzeba poświęcić dużo czasu, ale także trzeba być wytrwałym i pracowitym, bo tylko ciężką pracą można osiągnąć sukces”.

Zuzanna Wilmowicz jest zdobywczynią takich tytułów jak: I Mistrzostwa Polski Medycyny i Kosmetologii Estetycznej Love-Med2023. Startowała w 3 kategoriach: Russian Lips Junior – usta

z mocno wyciągniętym łukiem cupidyna; Natural Lips Master – usta bardzo naturalne; MaleLips – modelowanie ust męskich. Konkurencja była bardzo duża, rywalizowało ze sobą prawie 200 najlepszych zabiegowców z Polski. Rypinianka została laureatką, aż z kategorii: mistrzynią Polski w kategorii Russian Lips Junior, wicemistrzynią Polski w kategorii MaleLips.

(ak), fot. nadesłane

Piknik z kulturą

RYPIN ▶ Urząd Marszałkowski w Toruniu zorganizował w sobotę 30 września na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji piknik „Z kulturą za pan brat”. Podczas pierwszej części były głównie konkursy i zabawy dla dzieci. Drugą stanowił blok koncertowy, o którym piszemy w oddzielnym artykule

O kulturze i wydarzeniach w regionie informowały filmy wyświetlane na ekranie sceny. Było też dużo informacji o tym, jak pożytecznie wykorzystać środki, które województwo otrzymało z Unii Europejskiej. Dzieci mogły spróbować swoich sił w konkursach, pobawić się z animatorkami, wziąć udział w zajęciach teatralnych, plastycznych czy muzycznych albo próbować utworzyć jak największą mydlaną bańkę. Sporym zainteresowaniem cieszyła się produkcja tzw. od-

stresowaczy polegająca na napęnlaniu baloników mąką oraz malowanie twarzy.

– Lubię być pomalowana, najbardziej w kotka – wyjaśniła kilkuletnia dziewczynka. Inna młoda dama nie była zainteresowana makijażem, wołała bawić się z animatorkami.

– Pani pokazywała nam fajne ćwiczenia, a my je potem robiliśmy. Teraz idę puszczać bańki – oznajmiła.

Tekst i fot.
(jd)

Razem dla Burka

WĄPIELSK ▶ Grupa nieformalna z Wąpielska zakończyła realizację działań w swoim projekcie „Razem dla Burka”. Zwieńczeniem trwającego od czerwca przedsięwzięcia było wspólne ognisko

W lutym był czas składania wniosków do Stowarzyszenia Kujawsko-Pomorski Ośrodek Wsparcia Inicjatyw Pozarządowych TŁOK w ramach konkursu Inicjuj z FIO 3.0. Edycja 2023. Na konkurs wpłynęło 118 ofert. Do oceny merytorycznej zakwalifikowane zostało 98 wniosków młodych organizacji, grup nieformalnych z patronem oraz grup nieformalnych bez patrona, z czego dofinansowanie otrzymało

łącznie 38 wnioskodawców, w tym: 22 młode organizacje i 16 grup.

Projekt zatytułowany „Razem dla Burka” otrzymał dofinansowanie w kwocie 5 tys. zł. W działania projektowe, uwrażliwiające na potrzeby zwierząt, zostali zaangażowani uczniowie Szkoły Podstawowej im. Stanisława Staszica w Wąpielsku oraz rodzice dzieci. W czerwcu w ramach działań projektowych uczniowie zbierali karmę dla bez-

domnych zwierząt znajdujących się pod opieką Fundacji Inter Pares – między równymi, zwierzęta i ludzie z Rodzonego.

W dniach 19 i 20 czerwca grupa chętnych mieszkańców gminy Wąpielsk brała również udział w warsztatach stolarskich budowania bud dla psów. Powstałe w czasie warsztatów budy zostały przekazane do Schroniska dla Zwierząt „Reksio” w Brodnicy. Dzieci uczestniczą-

ce w projekcie odwiedziły również muzeum w Brodnicy oraz uczestniczyły w warsztatach plastycznych.

Także Urząd Gminy w Wąpielsku włączył się aktywnie w projekt „Razem dla Burka”. Pracownicy urzędu, Samorządowego Zakładu Budżetowego oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w połowie czerwca zbierali karmę dla bezdomnych zwierząt znajdujących się pod opieką Fundacji Inter

Pares – między równymi, zwierzęta i ludzie z Rodzonego. Także strażacy z OSP Wąpielsk przyłączyli się do zbiórki karmy.

Projekt grupy nieformalnej z Wąpielska zatytułowany „Razem dla Burka” był dofinansowany ze środków Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWE FIO na lata 2021-2030.

(ak), fot. nadesłane

MATERIAŁ INFORMACYJNY PFRON

iPFRON+ ułatwiamy życie osobom z niepełnosprawnościami

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) stworzył System iPFRON+, który pozwala jeszcze łatwiej uzyskać wsparcie na rzecz ON. Wśród jego celów jest m.in. uproszczenie procesu aplikowania o środki PFRON, usprawnienie i przyspieszenie procesu udzielania dofinansowań, a przede wszystkim poprawa jakości życia beneficjentów.

Wielka zmiana

PFRON pomaga ON już od 1991 r., czyli ponad trzydzieści lat. Obecnie realizuje projekt, dotowany z Unii Europejskiej, który zrewolucjonizuje system ubiegania się o wsparcie. Dzięki iPFRON+, instytucje działające na rzecz ON mogą wnioskować o środki PFRON w bardziej dogodny sposób. Załatwienie sprawy jest teraz możliwe drogą elektroniczną: poczynawszy od uzyskania informacji o trwających naborach, wypełnienia wniosku, jego podpisania i złożenia, przez dokonanie ewentualnych wyjaśnień i uzupełnień, zapoznanie się ze wzorem umowy, jej ewentualną negocjację i podpisanie, aż po rozliczenia online dofinansowania bądź refundacji.

Wnioskodawca, podczas całego cyklu trwania sprawy, ma również możliwość komunikowania się z PFRON posługując się przygotowanym do tego celu komunikatorem. Co więcej, wnioskodawca, który jest Instytucją, może dodatkowo w systemie zarządzać danymi Instytucji takimi jak: osoby reprezentujące Instytucję, użytkownicy Instytucji, baza Beneficjentów, baza Pracowników czy baza Kontrahentów.

Dla kogo i na co wsparcie

PFRON oferuje cały szereg programów, w tym dofinansowanie szkoleń języka migowego i innych środków komunikowania się dla osób z trudnościami. Jego adresatami w tym wypad-

ku są wszyscy, którzy doświadczają trwałych lub okresowych trudności w komunikowaniu się. Zaliczają się tu osoby głuchonieme, te, które mają problemy z mową i inne dysfunkcje komunikacyjne. Drugą grupą są bliscy osób z trudnościami komunikacyjnymi, którzy mają z nimi stały lub bezpośredni kontakt. Umożliwia to członkom rodziny osoby z dysfunkcjami lepsze zrozumienie jej potrzeb. Do trzeciej grupy zaliczają się osoby, które mają z reguły zawodowy i stały lub bezpośredni kontakt z osobami z trudnościami komunikacyjnymi. Są to: tłumacze-przewodnicy, asystenci

i wszyscy, którzy zapewniają wsparcie w komunikacji osobom z trudnościami w tym zakresie.

Dodatkowa pomoc

Dla osób, które miałyby jakiekolwiek problemy z obsługą systemu, powstała specjalna infolinia. Przeznaczona jest dla Wnioskodawców Indywidualnych, Wnioskodawców Instytucjonalnych, Beneficjentów oraz Pracowników Jednostek Realizujących. Działa od poniedziałku do piątku w godzinach od

9:00 do 17:00 pod bezpłatnym numerem telefonu 800 007 140. Konsultanci udzielają informacji dotyczących nawigacji w Systemie iPFRON+, wprowadzania danych do formularza wniosku i wypełniania pól formularza w zakresie podstawowej wiedzy merytorycznej wynikającej z przepisów prawa i ogólnych uregulowań czy problemów technicznych w działaniu aplikacji.

Pragniemy jeszcze bardziej wychodzić naprzeciw potrzebom ON. Jesteśmy przekonani, że dzięki nowej platformie ich życie stanie się łatwiejsze. Aby otrzymać wsparcie, należy najpierw wejść na stronę <https://ipfronplus.pfron.org.pl/>. Do złożenia wniosku elektronicznego niezbędne będzie posiadanie Profilu Zaufanego ePUAP lub podpisu kwalifikowanego. Zachęcamy do składania wniosków już dziś.

Od 5 września organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, mogą dokonać rejestracji w Systemie i złożyć wniosek w otwartym konkursie ogłaszanym w ramach zadań zleczanych z art. 36 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Ogłoszenie konkursu planowane jest jesienią 2023 r.

Cicha epidemia

CIEKAWOSTKA ▶ Niedawno zakończyliśmy epidemię Covid. W jej cieniu id kilku dekad trwa inna epidemia – niezauważalna, bo nie zabija od razu. Mowa o epidemii otyłości. Jak przyjmowano nadwagę na przestrzeni dziejów?

Zacznijmy od XIX wieku. W 1879 roku wskaźnik BMI przeciętnego rekruta do armii carskiej miał poniżej 20. Na ziemiach polskich był nieco wyższy. Wskaźnik BMI to stosunek wzrostu do wagi człowieka. Jeśli spada poniżej 18,5 mamy do czynienia z niedowagą. Jeśli powyżej 25 z nadwagą. Obecnie zaledwie 28% mężczyzn w Polsce ma prawidłowe BMI, mieszczące go w wadze normalnej. Wzrost wagi i wskaźnika BMI następował z dekady na dekadę. W czasie II wojny światowej przeciętny rekrut miał BMI w okolicach 22. W latach 80. już 24. Dzisiaj średnia w wieku 18 lat to 26. Dlaczego ludzie zaczęli tyć na potęgę?

Wszystko zaczęło się w latach 60. w USA. Do tego czasu wszyscy jedli posiłki w domu, a restauracje w większości serwowały posiłki typu domowego. Wkrótce pojawiły się pierwsze fast foody. Do lat 60. Amerykanie jedli mnó-

stwo ziemniaków, co było mało zdrowe, ale były to ziemniaki gotowane. Wprowadzenie fast foodów wywołało rewolucję i coraz popularniejsze stały się frytki lub ziemniaki smażone. W Polsce pierwszy fast food pojawił się w Chorzowie w 1990 roku. Obecnie na każdym rogu znajdziemy budki oferujące szybki i niezbyt zdrowy posiłek.

Kolejną przyczyną epidemii otyłości jest wzrost spożycia mięsa. W Polsce tuż po II wojnie światowej przeciętny Kowalski zjadał 43 kg mięsa rocznie. Z dostępnością mięsa było ciężko, zwłaszcza w większych miastach. Wprowadzenie systemu kartek ograniczyło spożycie mięsa, zwłaszcza tego lepszej jakości. W 1959 roku wprowadzono ogólnie dni bezmięsne, gdy w stołówkach wydano tylko dania jarskie (dziś powiedzielibyśmy wegetariańskie). Obecnie przeciętny Polak je 60 kg mięsa

rocznie. Dla porównania w USA statystyczny obywatel zjada obecnie 130 kg mięsa rocznie.

Nadwaga i otyłość rozpoczynają się obecnie już w dzieciństwie. Dajemy dzieciom dużo jedzenia, ponieważ chcemy dla nich jak najlepiej. Na początku XX wieku w Warszawie zaledwie 1 na 25 dzieci miało nadwagę. Większość cierpiała z powodu niedostatecznej ilości kalorii. Dla dzieci organizowano śniadania, dawano im darmową kawę zbożową, a także wysyłano na kolonie dla podratowania zdrowia.

W tym okresie średnia waga ciała mężczyzny – bogatego ziemianina na ziemiach polskich wynosiła 76 kg. Dla porównania robotnik z Łodzi ważył średnio 58 kg, a chłop 61 kg. Nasza dieta w tamtych czasach różniła się od obecnej. Przeciętny mieszczanin zjadał najwięcej ziemniaków, później kaszy, jaj i mleka. Mięso stanowiło drobny ułamek diety. Czy oznacza to, że na ziemiach polskich nie było wówczas grubych osób? Oczywiście, że były. Połowa ziemian i mieszczan miała nadwagę. Najbardziej „fit” pozostawali oczywiście robotnicy. Mocno otyłych osób było jednak znacznie mniej – ok. 15% wśród ziemian i kilka procent wśród chłopów.

Niestety polskie dzieci tyją obecnie na potęgę. Należą do niechlubnej europejskiej czołówki. Już teraz nadwagę lub otyłość stwierdzono o 32% dzieci w Polsce w wieku 7-9 lat. W Warszawie w ciągu 30 lat otyłość wśród nastoletnich dziewczynek wzrosła aż dziesięciokrotnie.

(pw)

XIX wiek

Urodzony w Kowalewie

Czy zabraniać dzieciom realizować ich marzenia? I dziś trudno byłoby wspierać dziecko, które chciałoby zostać aktorem. To trudny zawód i aby osiągnąć w nim wiele, potrzeba dużo szczęścia i talentu. W 1881 roku warszawska ulica mogła poznać historię pewnego mieszkańca Kowalewa, który zapragnął zostać aktorem.

Sprawę, o której piszemy, przedstawił w 1881 roku Kurier Warszawski. Syn jednego z mieszczan z Kowalewa marzył o zostaniu aktorem. Wiemy tylko, że nosił nazwisko Tomaszewski. Styczność z teatrem w miasteczkach jak Kowalewo polegała na wizytach teatrów objazdowych. Młody Tomaszewski wyczekał na odpowiedni moment i uciekł wraz z trupą teatralną. W ślad za uciekinierem ruszył ojciec. Dotarł aż do Ciechocinka, wykupił bilet na przedstawienie i cierpliwie czekał aż na deskach pojawi się jego syn. Dalej oddamy już głos relacji Kuriera Warszawskiego:

– „Marnotrawny syn ukazuje się na scenie. Ojciec słucha, a słucha, co tenże prawi. Lecz kiedy syn zaczął: „gdyż ja urodzony w Warszawie”, zniecierpliwiony ojciec zapomniawszy, gdzie się znajduje, krzyknął: Jak ty łotrze jakiś śmiesz kłamać – nie w Warszawie, lecz w Kowalewie, urodziłeś się. Rozumiesz? W Kowalewie...”

Niestety nie wiemy czy syn wrócił do ojca, czy wolał kontynuować karierę aktorską. Ważne, by pamiętał, że urodził się w Kowalewie.

(pw)

XIX wiek

Dorobić się na wojnie

Czy ktoś z Państwa słyszał o wojnie amerykańsko-hiszpańskiej z 1898 roku? Zapewne nie. Podobnie było zresztą w momencie, gdy konflikt ten wybuchł. Wkrótce nasi przodkowie zamieszkali w dzisiejszym powiecie lipnowskim czy rypińskim pokochali tę wojnę ze względu na horrendalne ceny zbóż.

Wojna USA z Hiszpanią miała charakter typowo kolonialny. USA walczyły o wpływy na Karaibach oraz na Oceanie Spokojnym. Był to teren dawnych wpływów Hiszpanii. Wojna sprawiła, że ceny zbóż na rynkach światowych podrożały i to kilkukrotnie. W Lubczu i Dobrzyniu nie było dnia, aby furmanki ze zbożem nie kursowały na stronę niemiec-

ką i dalej do portów. Rolnicy wyprzedawali każde ziarenko, zostawiając sobie tylko tyle, by dotrzeć do wiosennych zasiewów. Niestety podwyżka cen zboża i mięsa wpłynęła na ceny. W miasteczkach jak Lipno czy Rypin w piekarniach i rzeźniach ceny szybkowały, a władze nie były zbyt zainteresowane ukróceniem drożyzny.

(pw)

XIX wiek

Bilard zakazany

W XIX i na początku XX wieku władze miasta miały spory wpływ na to jak wyglądał handel. Mogły na przykład decydować o tym w jakich dniach i godzinach działają sklepy. Sprawa z Golubia z 1895 roku dowodzi, że przepisy te trzeba było brać na serio.

Radni miejscy w Golubiu ustanowili prawo, zgodnie z którym zakazane były wszelkie gry w lokalach, podczas trwania nabożeństw. W jednej z restauracji w Golubiu złamano ten zakaz i ludzie grali w najlepsze aż do momentu nawiedzenia lokalu

przez policję. Sprawa trafiła najpierw pod obrady sądu ławniczego w Golubiu. Ten uniewinnił właściciela, mówiąc, że zakaz dotyczy właścicieli wyszynków czyli lokali, gdzie serwowany jest alkohol, a nie restauracji.

Sprawa trafiła do drugiej

instancji, czyli do sądu karnego w Brodnicy. Ten był bezlitosny i wymierzył restauracji mandat. Sąd argumentował, że spoczynek niedzielny obowiązuje wszystkich i nie ma od tej reguły odstępstw.

(pw)

Z dynamitu do medycyny

POSTAĆ ▶ W poniedziałek Katalin Karikó, węgierska biochemiczka i Drew Weissman, amerykański biolog molekularny, zostali laureatami Nagrody Nobla 2023 w dziedzinie medycyny i fizjologii za odkrycia umożliwiające opracowanie szczepionek przeciwko COVID-19. Z tej okazji przybliżamy historię Alfreda Nobla, który wynalazł dynamit i swój majątek przekazał na stworzenie funduszu, z którego przyznawano po jego śmierci nagrody

Alfred Nobel zmarł 10 grudnia 1896 roku, od tego czasu w dniu 10 grudnia przyznawana jest Nagroda Nobla

Alfred Nobel urodził się w 1833 roku w Sztokholmie. Był synem Immanuela Nobla i Karoliny Ahlsell. Para pobrała się w 1827 i miała ośmioro dzieci, z których wieku dorosłego do-

żyli tylko Alfred i jego trzech braci. Ojciec Nobla, inżynier i wynalazca, po niepowodzeniach biznesowych przeniósł się w 1837 do Sankt Petersburga. Odnosił tam sukces na polu

produkcji materiałów wybuchowych i maszyn. Po 5 latach ścigał do carskiej Rosji swoją rodzinę.

Alfred pobierał tam nauki u prywatnych nauczycieli. W wieku 16 lat biegle władał językami angielskim, francuskim, niemieckim i rosyjskim. W 1850 roku udał się do Paryża, gdzie spędził rok, studiując chemię. Następnie przeniósł się do Stanów Zjednoczonych, gdzie przez cztery lata pracował pod kierunkiem Johna Ericssona. Po powrocie do stolicy Rosji podjął pracę w należącej do ojca fabryce wytwarzającej sprzęt wojskowy na potrzeby wojny krymskiej. Gdy w 1856 roku wojna dobiegła końca, fabryka miała trudności z przestawieniem się na produkcję pokojową i zbankrutowała 3 lata później. Alfred powrócił wtedy wraz z rodzicami do Szwecji. Bracia Alfreda, Robert i Ludvig pozostali w Rosji, by ratować rodzinny biznes. Zarobili majątek dzięki eksploatacji pól naftowych w rejonie Baku.

Alfred zaczął eksperymenty z materiałami wybuchowymi i w 1862 roku otworzył fabrykę nitrogliceryny, szukając spo-

sobu bezpiecznej detonacji tej substancji. Rok później wynalazł detonator, urządzenie składające się z drewnianej wtyczki zawierającej niewielki ładunek czarnego prochu, umieszczonej w metalowym pojemniku z ładunkiem nitrogliceryny. Dwa lata później udoskonalił detonator poprzez zastosowanie piorunianu rtęci.

W 1864 roku w eksplozji w fabryce Alfreda zginął jego młodszy brat Emil i kilka innych osób. Niezrażony tym Alfred otworzył szereg nowych fabryk nitrogliceryny. Odkrył, że substancja ta jest pochłaniana przez ziemię okrzemkową, a detonacja powstałej w ten sposób mieszanki jest znacznie bezpieczniejsza i łatwiejsza niż samej nitrogliceryny. Umożliwiło mu to wynalezienie trzy lata później dynamitu. Nowy środek szybko znalazł zastosowanie w budownictwie, przynosząc Noblowi światową sławę.

W latach 70. i 80. XIX wieku Nobel stworzył w Europie sieć fabryk dynamitu. Kontynuował też eksperymenty z materiałami wybuchowymi. W 1875 roku wynalazł żelatynę

wybuchową, a kilka lat później 1887 balistyt. Poza badaniami nad materiałami wybuchowymi Nobel pracował również m. in. nad bateriami, żarówkami, telefonem, fonografem, tworzywami sztucznymi, farbami i lakierami oraz kamieniami syntetycznymi. Zarejestrował aż 355 patentów.

Fakt, iż Nobel, z przekonania pacyfista, zawdzięczał swoją fortunę „narzędziom śmierci”, był dla niego wielkim problemem natury moralnej. W testamencie spisanym w Paryżu 27 listopada 1895 r. Nobel ofiarował swój majątek (ponad 30 mln koron szwedzkich) na stworzenie funduszu, z którego dochody miały być dzielone w formie 5 nagród przyznawanych za osiągnięcia w dziedzinie fizyki, chemii, fizjologii lub medycyny, literatury oraz na polu zbliżenia między narodami, rozbrojenia i krzewienia idei pokojowych. W ten sposób powstała Nagroda Nobla. Nagrody jego imienia wręczane są co roku 10 grudnia, w rocznicę śmierci. Alfred Nobel zmarł 10 grudnia 1896 roku.

Opr. (Szyw)
fot. domena publiczna

Postać

Walczyli pod Kowalewem

O bitwie pod Kowalewem Pomorskim z 5 października 1716 roku pisaliśmy już niejednokrotnie. Tym razem przybliżamy historię polskich dowódców tego starcia – Chryzostoma Gniazdowskiego i Stanisława Władysława Potockiego.

Bitwa pod Kowalewem Pomorskim z 5 października 1716 roku przeszła do historii jako najprawdopodobniej ostatnia szarża husarii. W tej walce zmierzyły się wojska konfederatów tarnogrodzkich z armią saską króla Augusta II Mocnego. Bitwa rozegrała się na polach między Kowalewem Pomorskim, a Pluskowcami. Siłami polskimi dowodzili Chryzostom Gniazdowski i Stanisław Władysław Potocki.

Chryzostom Gniazdowski herbu Trzaska początkowo był zwolennikiem Augusta II, prze-

szedł jednak do obozu Stanisława Leszczyńskiego. Po zawiązaniu antysaskiej konfederacji tarnogrodzkiej pokonał Sasów pod Leszkiem i zadał im krwawe straty w bitwie pod Środą Wielkopolską.

Następnie dokonał nie lada wyczynu. Dysponując 4200 jazdy (spiesznej) i 800 piechoty, ale nie posiadając praktycznie artylerii (ledwie cztery lekkie działka), w nocnym szturmie 23/24 listopada 1715 roku zdobył zaciekle broniony przez tysiąc-osobową załogę, za to świetnie uzbrojoną i doświadczoną

w walkach, Poznań. Należy podkreślić, iż Poznań został rozkazem Augusta II Mocnego silnie i nowocześnie ufortyfikowany w 1712 roku.

Następnie z oddziałem 2000 ludzi przebił się w 1716 roku z Wielkopolski. Pobił wojsko saskie w bitwie pod Ryczywołem, w kwietniu 1716 roku zawiązał konfederację województw wielkopolskich w Środzie, a 24 lipca wziął szturmem Poznań.

Walczył dalej na Pomorzu, gdzie 5 października 1716 roku przegrał z Sasami bitwę pod Kowalewem, gdzie Sasi dyspo-

nując silną przewagą ogniową, zdziętkowali jego kawalerię, a następnie rozbili w centrum piechotę i artylerię. Była to najprawdopodobniej ostatnia bitwa husarii w dziejach I Rzeczypospolitej. W wyniku klęski wycofał się do Prus. W 1721 roku kupił Wrześnię. Zmarł w 1732 roku.

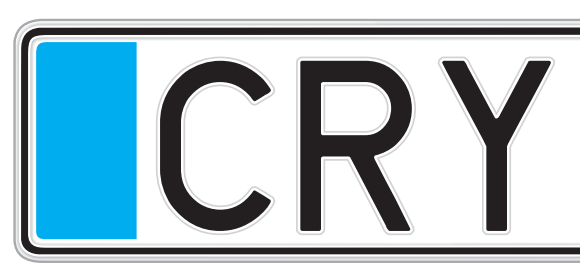
Drugim polskim oddziałem w czasie bitwy pod Kowalewem dowodził Stanisław Władysław Potocki. Był synem Feliksa Kazimierza i Krystyny Lubomirskiej. Był marszałkiem województwa bełskiego w kon-

federacji sandomierskiej 1704 roku. Jako poseł województwa bełskiego był uczestnikiem Walnej Rady Warszawskiej 1710 roku. Później został strażnikiem wielkim litewskim. Był także posłem ziemi halickiej na sejm 1720 roku. Z województwa bełskiego posłował na sejm jeszcze trzykrotnie. Był także starostą hrubieszowskim. W 1712 roku poślubił Mariannę Rzewuską, córkę Stanisława Mateusza Rzewuskiego, hetmana wielkiego koronnego. Był bezpotomny. Pisał sonety.

Opr. (Szyw)

INFORMATOR DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU RYPIŃSKIEGO

Szukasz...? Tylko u nas znajdziesz wszystko w jednym miejscu

OGŁOSZENIA DROBNE

Handel/Skup

Inne

Kupię skrzynki i butelki po piwie i napojach, beczki/KEGI, pierzyny, poduchy
Tel. 691-589-161

Nieruchomości

Działki

Sprzedam działki budowlane Gmina Wielgie
Tel. 54 289 73 47

Pilnie sprzedam działkę budowlaną w Wąbrzeźnie przy ulicy 1 Maja. Tel. 506-141-913.

Numerы alarmowe

Komenda Powiatowa
Państwowej Straży Pożarnej
ul. Strażacka 4, 87-500 Rypin
tel. 54 280 37 37
tel. 54 280 91 53
numer alarmowy 998 lub 112

Komenda Powiatowa Policji
ul. Sportowa 35
87-500 Rypin
tel. 47 753 92 00
numer alarmowy 997 lub 112

Pogotowie energetyczne 991
Pogotowie gazowe 992
Pogotowie ciepłownicze 993
Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

Administracja

Urząd Miejski w Rypinie
ul. Warszawska 40
tel. 54 280 96 00

Starostwo Powiatowe w Rypinie
ul. Warszawska 38
tel. 54 280 24 33

Urząd Skarbowy w Rypinie
ul. Dojazdowa 10
tel. 54 280 92 10

Urząd Gminy Rogowo
Rogowo 51
tel. 54 280 16 22

Urząd Gminy w Brzuzem
Brzuzem 62
tel. 54 270 11 23
tel. 54 270 11 38
tel. 54 280 09 06

Urząd Gminy w Skrwilnie
ul. Rypińska 7
tel. 54 270 00 12

Urząd Gminy w Wąpielsku
Wąpielsk 20
tel. 56 493 83 21

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa
ul. Nowy Rynek 5
87-500 Rypin
tel. 54 280 01 55

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Nowy Rynek 14
87-500 Rypin
tel. 54 280 21 44

PKS Dworzec Autobusowy
ul. Dworcowa 20
87-500 Rypin
tel. 54 280 30 73

Powiatowa Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna
w Rypinie
ul. Warszawska 38a
tel. 22 250 01 15

Kultura i rekreacja

Rypiński Dom Kultury
Warszawska 8
tel. 54 280 21 56

Rypińskie Centrum Sportu
ul. Dworcowa 11
tel. 54 233 9742

Miejsko-Powiatowa
Biblioteka Publiczna w Rypinie
Warszawska 20
tel. 54 280 21 42

Oświata

Zespół Szkół nr 1
im. ks. Czesława Lisowskiego
w Rypinie
ul. Kościuszki 51
87-500 Rypin
tel./fax: 54 280 20 65

Zespół Szkół nr 2
im. Unii Europejskiej
w Rypinie
ul. Dworcowa 11
87-500 Rypin
tel./fax: 54 280 31 61

Zespół Szkół nr 3
im. Bogdana Chelmskiego w Rypinie
ul. Nowy Rynek 20
tel. 54 280 24 05

Zespół Szkół nr 4
im. Ziemi Dobrzyńskiej w Nadrożu
ul. Nadróż 1
tel. 54 270 31 12

Zespół Szkół nr 5
im. ks. Jana
Twardowskiego w Rypinie
ul. Młyńska 12
tel. 54 280 36 42

Poradnia Psychologiczno
-Pedagogiczna
ul. Dworcowa 11
87-500 Rypin
tel. 54 280 50 48
Dom Dziecka
im. Janusza Korczaka w Rypinie
ul. Mławska 54

tel. 54 280 30 55
Dom Pomocy Społecznej
„KOMBATANT” w Ugoszczu
Ugoszcz 30
87-522 Ostrowite
tel./fax: 54 270 11 33

Powiatowe Centrum
Obsługi Oświaty
ul. Warszawska 38
87-500 Rypin
tel. 54 280 39 22

Chatka Puchatka.
Punkt przedszkolny.
Pankowska J.
ul. Jana Pawła II 11
87-500 Rypin
kom. 501 024 694

Przedszkole Niezapominajka
ul. Gustawa Sommera 16
87-501 Rypin
tel. 54 280 35 16

Przedszkole nr 1
ul. Młyńska 3
87-500 Rypin
tel. 54 280 57 97

Przedszkole Miejskie nr 2
ul. Wojska Polskiego 11
87-500 Rypin
tel. 54 280 31 32

Pomoc społeczna

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie w Rypinie
ul. Warszawska 38 A
tel./fax: 54 280 36 41

Miejski Ośrodek Pomocy
Społecznej w Rypinie
ul. Warszawska 40
87-500 Rypin
tel. 54 280 96 51

Gminny Ośrodek Pomocy
Społecznej w Rypinie
ul. Lipnowska 4
tel. 54 280 22 79

Przedsiębiorstwa komunalne

Zarząd
Dróg Powiatowych
ul. Strażacka 1
87-500 Rypin
tel. 54 280 34 04

Przedsiębiorstwo Komunalne
„Komes” Sp. z o.o.
ul. Elizy Orzeszkowej 4
87-500 Rypin
tel. 54 280 24 62

Miejskie Przedsiębiorstwo
Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.
ul. Mikołaja Reja
87-500 Rypin
tel. 54 280 34 32

Zdrowie

Szpital Powiatowy w Rypinie
ul. 3 Maja 2
tel. 54 230 87 00

Pod Gryfem.
Apteka Spółki Eskulap
ul. Mławska 30
87-500 Rypin
tel. 54 280 59 94

Przy Przychodni. Apteka
ul. Księdza Lisowskiego 10
87-500 Rypin
tel. 54 280 40 62

DOZ Apteka dbam o zdrowie
Remedium
ul. Koszarowa 3
87-500 Rypin
tel. 54 280 35 97

DOZ Apteka dbam o zdrowie
ul. Warszawska 14
87-500 Rypin
kom. 800 110 110

Apteka Społeczna na Mławskiej
Grupa Nowa Farmacja
ul. Mławska 1E
87-500 Rypin
tel. 54 236 66 88

Pod Orłem. Apteka
Spółki Eskulap
ul. Kilińskiego 7
87-500 Rypin
tel. 54 280 20 44

Pod Eskulapem s.c. Apteka.
Wieczorek B.,
Zwierzyńska I.
ul. Ogrodowa 36
87-500 Rypin

Apteka „Przy Szpitalu”
ul. 3 Maja 2
87-500 Rypin

ZASADY NADAWANIA OGŁOSZEŃ DROBNYCH

Twoje ogłoszenie ukaże się WE WSZYSTKICH naszych tygodnikach: CGD, CLI, CRY, CWA.

Aby nadać ogłoszenie :

- Wyślij treść ogłoszenia na adres e-mail: reklama@wpr.info.pl. Otrzymasz e-mail zwrotny z wyceną i nr konta do wpłaty
- Odwiedź nasze biuro i nadaj ogłoszenie osobiście: ul. Dworcowa 4, 87-400 Golub-Dobrzyń
- Ogłoszenia do kolejnego numeru przyjmujemy do godziny 16⁰⁰ w poniedziałki

Szczegółowe informacje pod numerem telefonu 662 061 331 lub 608-688-587. Regulamin znajdziesz na stronie www.golub-cgd.pl

NOWOŚĆ!

Ogłoszenia
drobne ze
zdjęciem!

Kamilka podbiła serca

RYPIN ➤ Kamilka Gil w minioną niedzielę, razem z swoim bratem bliźniakiem Sebastianem, obchodzili 3. urodziny

Dziewczynka nie rozwijała się równomiernie ze swoim bratem. Lekarze powtarzali: "ma jeszcze czas", "niczym się nie martwicie", "taki jej urok" lecz rodzicielska intuicja podpowiadała inaczej. – Gdy Kamilka wylądowała na oddziale neurologicznym, potwierdziły się informacje, że ma słabe mięśnie nóg, pojawiły się także drżenia palców rąk. Lekarze pobrali krew w kierunku stwierdzenia SMA

(rdzeniowy zanik mięśni) Wynik był pozytywny... – wspominają rodzice dziecka.

Podczas sobotniej, wieczornej oraz niedzielnych mszy świętych w Parafii pw. Świętej Trójcy w Rypinie oraz Parafii św. Stanisława Kostki w Rypinie odbyły się zbiórki dla dziewczynki. Druhny i druhowie z OSP Żałe, OSP Ostrowite, OSP Kowalki przy wsparciu MDP Żałe oraz MDP Kowalki na czele z koordynator-

ką całej akcji Katarzyną Kułakowską przyłączyli się do wyżej wspomnianej zbiórki.

Podczas akcji charytatywnej swoją obecnością zaszczylicili także druhowie z OSP Rogowo, którzy po przeprowadzeniu wewnętrznej zbiórki postanowili wesprzeć akcję. Dzięki zaangażowaniu parafian zostało zebranych 20 364,63 zł.

(ak), fot. nadesłane

WÓJT GMINY BRZUZE

podaje do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Brzuze został wywieszony na okres 21 dni wykaz nieruchomości przeznaczonych do wynajmu na okres 3 lat. Szeregowe garaże o konstrukcji stalowej usytuowane na dwóch działkach w miejscowości Ostrowite - 11 sztuk na działce o nr ew.194/37, natomiast pozostałe 9 budynków na działce o nr ew.194/34. Więcej informacji na www.bip.brzuze.pl - zakładka aktualności lub pod nr tel.(054) 270 11 23 wew. 41.

OGŁOSZENIE

REKLAMA

SYSTEMY FOTOWOLTAICZNE
POMPY CIEPŁA

SOLAR-B
WOJCIECH BONIECKI

KOMPLEKSOWA OBSŁUGA
PRZY SKŁADANIU WNIOSKÓW
O DOFINANSOWANIE

GRATIS
KONTAKT

WOJCIECH - 608 553 877

PAWEŁ - 788 383 098

ANITA - 882 716 197

IWONA - 692 572 095

- FOTOWOLTAIKA
- POMPY CIEPŁA
- MAGAZYN Y ENERGII
- KLIMATYZACJA
- REKUPERACJA
- KOLEKTORY SŁONECZNE
- ENERGOOSZCZĘDNOŚĆ
- STACJE UZDATNIANIA WODY
- DORADZTWO ENERGETYCZNE
- STACJE ŁADOWANIA SAMOCHODÓW ELEKTRYCZNYCH
- INSTALACJE ELEKTRYCZNE
- INSTALACJE HYDRAULICZNE

NOWOGRÓD 98
GOLUB-DOBRZYŃ

TYGODNIK REGIONU
RYPIŃSKIEGO

CRY

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4,
tel. 662 061 331,
e-mail: redakcja@wpr.info.pl

Redaktor naczelny:
Andrzej Korpalski
tel. 535 170 961
a.korpalski@wpr.info.pl

Dział reklamy i ogłoszeń:
tel. 608 688 587
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Kolportaż prasy:
tel. 662 061 331

Wydawca:
WPR Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4
(Nakład WPR 3600 egz.)

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 45

Redakcja nie zwraca tekstów
niezamówionych oraz zastrzega
sobie prawo do ich redagowania
i skracania. Redakcja nie odpowiada
za treść zamieszczonych ogłoszeń.

Więcej jednorazowych odszkodowań za wypadek w pracy

REGION ▶ Jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej jest najpopularniejszym świadczeniem wypadkowym. Tylko w 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił 44,2 tys. jednorazowych odszkodowań na łączną kwotę ponad 326 mln zł, gdzie rok wcześniej było to 43,9 tys. odszkodowań o łącznej wartości 308 mln zł

W województwie kujawsko-pomorskim także można zaobserwować wzrost wypłaconych przez ZUS jednorazowych odszkodowań w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową. – W 2022 roku bydgoski i toruński oddział ZUS wypłacił 2,8 tys. takich świadczeń na kwotę 19,5 mln zł. Dla porównania w 2021 roku było to 2,5 tys. odszkodowań na kwotę 16,8 mln zł – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

– Jeśli chodzi o pierwsze półrocze 2023 roku, to w całym kraju wypłacono 21,6 tys. jednorazowych odszkodowań o łącznej wartości niemal 173,6 mln zł, w regionie 1,4 tys. odszkodowań o wartości 9,6 mln zł – dodaje rzeczniczka.

Dla kogo odszkodowanie za wypadek w pracy

O jednorazowe odszkodowanie z ZUS-u mogą ubiegać się osoby objęte ubezpieczeniem wypadkowym, które na skutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej stały się długotrwale lub stale niezdolne do pracy. Prawo do odszkodowania mają także uprawnieni członkowie rodziny ubezpieczonego, który zmarł wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Zdarzają się także wyjątkowe sytuacje, gdzie ZUS wypłaci odszkodowanie osobom, za które nie jest odprowadzana składka wypadkowa. – Dotyczy to np. ucznia, które uległo wypadkowi na lekcji wychowania fizycznego. Wypłata odszkodowania zależy jednak od tego, czy z tytułu tego wypadku zostanie orzeczone całkowite niezdolność do pracy. Jeżeli lekarz orzecznik ustali tylko sam uszczerbek na zdrowiu bez całkowitej niezdolności do pracy, to odszkodowania ZUS nie wypłaci. Wypadki w szczególnych okolicznościach dotyczą nie tylko uczniów, ale i na przykład ławnika w sądzie, czy wolontariusza. To mogą być też wypadki, gdy ratujemy czyjeś życie i zdrowie od grożącego

niebezpieczeństwa jak powódź, pożar itp. – wyjaśnia Krystyna Michałek.

Nie każdy wie, że może ubiegać się o zwiększenie jednorazowego odszkodowania, jeśli stan zdrowia pogorszył się o co najmniej 10 proc. i jest następstwem wcześniejszego wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Ile ZUS płaci za wypadek przy pracy

Wysokość jednorazowego odszkodowania jest uzależniona od tego, w jakiej wysokości zostanie ustalony procentowy uszczerbek na zdrowiu. Oceny stopnia uszczerbku na zdrowiu dokonuje Lekarz Orzecznik ZUS lub Komisja Lekarska ZUS. Za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu przysługuje 20 proc. przeciętnego wynagrodzenia. Do końca marca 2024 roku za każdy procent przysługuje 1269 zł. Na przykład, gdy lekarz orzecznik ustali 5-procentowy uszczerbek na zdrowiu, to odszkodowanie wyniesie 6345 zł.

Z tytułu orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji ubezpieczonego kwota jednorazowego odszkodowania wynosi 22 212 zł. Gdy do jednorazowego odszkodowania uprawniony jest małżonek lub dziecko zmarłego

ubezpieczonego lub rencisty, wówczas wypłacona zostanie kwota 114 231 zł. Natomiast jeśli do świadczenia uprawniony jest członek rodziny inny niż małżonek lub dziecko, wtedy odszkodowanie wyniesie 57 115 zł. Zaś w sytuacji, gdy prawo do zadośćuczynienia mają równocześnie małżonek i jedno lub więcej dzieci zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, wówczas jest to już 114 231 zł, które ulega zwiększeniu o kwotę 22 212 zł na każde z tych dzieci. Odszkodowanie ustalone w łącznej kwocie dzieli się wówczas w równych częściach między uprawnionych.

Natomiast 22 212 zł przyznawane jest w sytuacji, gdy obok małżonka lub dzieci, uprawnieni są równocześnie inni członkowie rodziny zmarłego. Mogą to być między innymi rodzice, macocha czy ojczym, jeżeli w dniu śmierci osoby, po której należne jest odszkodowanie prowadzili z nią wspólne gospodarstwo domowe lub jeżeli zmarły bezpośrednio przed śmiercią przyczyniał się do ich utrzymania. Każdy z nich może otrzymać tę kwotę, niezależnie od odszkodowania przysługującego małżonkowi lub dzieciom.

ZUS nie wypłaca jednorazowego odszkodowania z urzędu

Po zakończeniu leczenia i rehabilitacji wniosek o jednorazowe odszkodowanie wraz z zaświadczeniem o stanie zdrowia (druk OL-9) i dokumentacją medyczną ubezpieczony składa do swojego płatnika składek np. pracodawcy, zleceniodawcy. Płatnik składek kompletuje niezbędną dokumentację, a następnie całość przekazuje do ZUS-u. Lekarz orzecznik ZUS lub Komisja Lekarska ocenia stopień uszczerbku i jego związek z wypadkiem. Przyznanie lub odmowa przyznania tego świadczenia oraz ustalenie jego wysokości następuje w drodze decyzji ZUS. ZUS wydaje decyzję w ciągu 14 dni od otrzymania orzeczenia lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej albo od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. ZUS wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od dnia wydania decyzji.

Dokumenty niezbędne do wypłaty odszkodowania to:

- **Protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy**, który sporządza pracodawca (w przypadku wypadku przy pracy ubezpieczonego zatrudnionego na podstawie umowy o pracę).

- **Karta wypadku wraz z załącznikami**. Jeśli wypadkowi ulegnie osoba zatrudnio-

na na podstawie innej umowy niż umowa o pracę np. na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej postępowanie powypadkowe należy do obowiązków podmiotu, na rzecz którego wykonana była praca. W przypadku osoby prowadzącej pozarolniczą działalność lub współpracującej z taką osobą albo zatrudnionej na podstawie umowy uaktywniającej postępowanie powypadkowe przeprowadzi, właściwy ze względu na siedzibę prowadzenia działalności Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

- **Prawomocny wyrok sądu pracy.**

- **Decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej** wydana przez państwowego inspektora sanitarnego.

Natomiast dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do jednorazowego odszkodowania po zmarłym, to m.in.:

- **Dokument stwierdzający datę urodzenia i datę zgonu** osoby, po której ma być przyznane jednorazowe odszkodowanie.

- **Dokument potwierdzający stopień pokrewieństwa** (powinowactwa) z osobą zmarłą.

- **Odpis skrócony aktu małżeństwa**, jeżeli o świadczenie ubiega się wdowa lub wdowiec.

- **Zaświadczenie o stanie zdrowia dziecka**, wystawione przez lekarza prowadzącego leczenie, jeżeli przyznanie odszkodowania uzależnione jest od ustalenia niezdolności do pracy.

- **Zaświadczenie o uczęszczaniu do szkoły**, jeżeli dziecko ukończyło 16 lat.

- **Dokument o ustaleniu prawa do alimentów** na podstawie wyroku sądu lub ugody w odniesieniu do rodziców, osoby przysposabiającej, macochy, ojczyma (jeżeli nie pozostawali we wspólnym gospodarstwie lub osoba zmarła nie przyczyniała się do ich utrzymania).

(red)
fot. ZUS

mObywatel 2.0

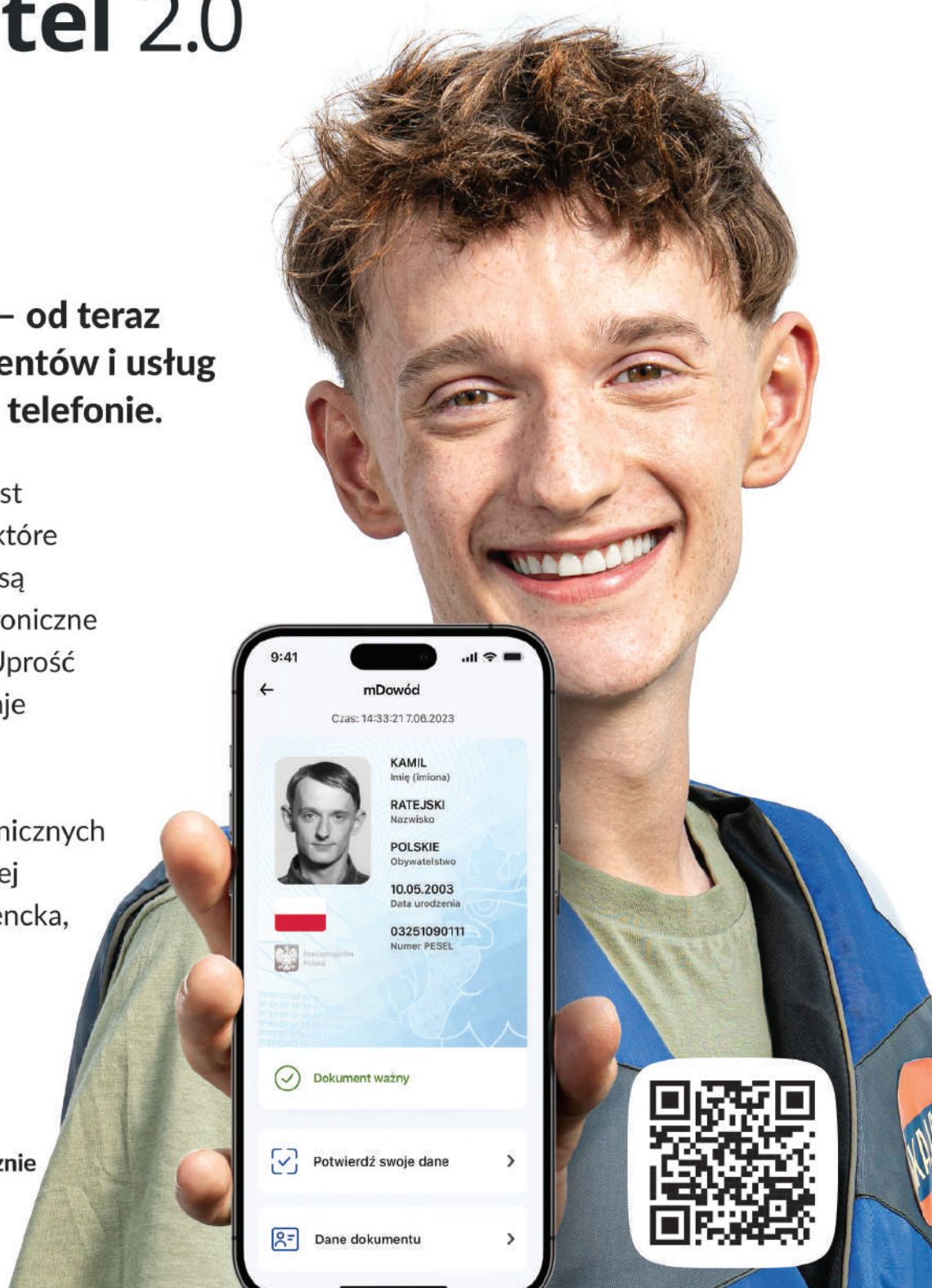
zrób to prościej

Jedna aplikacja i wiele możliwości – od teraz dostęp do najważniejszych dokumentów i usług publicznych możesz mieć w swoim telefonie.

Najnowsza wersja aplikacji mObywatel 2.0 jest już dostępna do pobrania. Wśród innowacji, które ułatwiają życie codzienne jej użytkownikom, są między innymi: mDowód, Tymczasowe elektroniczne prawo jazdy czy Naruszenie środowiskowe. Uprość sobie życie i skorzystaj z możliwości, które daje cyfrowa rewolucja.

Oprócz tego w aplikacji skorzystasz z elektronicznych wersji dokumentów, takich jak np. Karta Dużej Rodziny, legitymacje: emeryta-rencisty, studencka, szkolna oraz z takich usług jak Punkty karne, Bezpieczny autobus czy eRecepta.

Aplikację mobilną mObywatel 2.0 pobierzesz bezpiecznie i bezpłatnie ze sklepu Google Play i App Store.

mDowód

Zdarzyło Ci się zapomnieć dowodu osobistego? Nic nie szkodzi! mDowód masz zawsze przy sobie – w smartfonie. To całkiem nowy, pełnoprawny dokument, którym możesz bezpiecznie potwierdzić swoją tożsamość prawie wszędzie: w urzędzie, banku czy przychodni.

Tymczasowe elektroniczne prawo jazdy

Egzamin zakończony sukcesem, a plastikowe prawo jazdy odbierzesz dopiero za 14 dni? Nie musisz już czekać, by wsiąść za kółko – wystarczy, że aktywujesz Tymczasowe elektroniczne prawo jazdy i możesz zacząć jeździć. Dokument będzie ważny do 30 dni.

Naruszenia środowiskowe

Jeśli jesteś świadkiem zdarzenia, które może mieć negatywny wpływ na środowisko, jak np. porzucone w lesie śmieci, teraz możesz to zgłosić od razu, w aplikacji. Twoje zgłoszenie trafi bezpośrednio do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ). Zgłoszenie może pozostać anonimowe – decyzja należy do Ciebie.

mObywatel 2.0 to oficjalny projekt Ministerstwa Cyfryzacji i elektroniczna możliwość korzystania z najważniejszych dokumentów i usług administracji publicznej. Oszczędzaj czas i zrób to prościej. Pobierz aplikację i sprawdź jej możliwości.

Prace przy fontannie pełną parą

RYPIN ▶ Cztery miesiące ma firma Korpo Plus Joanna Kopeć z Bydgoszczy na wybudowanie fontanny przy ul. Nowy Rynek w Rypinie. Otwarcie i poświęcenie inwestycji nastąpi zapewne wiosną, chyba, że zima będzie lekka, to kto wie...

Powstanie fontanna bez lustra wody, podobna do tej, jaką dwa lata temu wybudowano w Ostrowitem w gminie Brzuze. Będzie jednak znacznie większa. Z około 20 dysz tryśnie woda na różne wysokości. Ma schłodzić rozgrzany latem plac, cieszyć oko i, jak praktyka pokazuje, będzie miejscem zabaw dzieci. Mimo tego

rypinianie nadal żałują skwerku, który niegdyś tam był. Uważają, że wystarczyło go uporządkować i mógłby służyć mieszkańcom okolicznych bloków do dziś.

Fontanna ma kosztować ponad 1,2 mln. złotych. Rok temu magistrat otrzymał 3-milionową promesę z Polskiego Ładu na zadanie „Rewitalizacja przestrzeni

miejskiej”. Część z tych pieniędzy zostało przeznaczonych na budowę wodotrysku. Kolejny zastrzyk finansowy na realizację inwestycji urząd miasta dostał z funduszy unijnych. W środę 27 września w Urzędzie Marszałkowskim w Toruniu burmistrz Paweł Grzybowski i zastępczyni skarbnika Agnieszka Laskowska

podpisali umowę z marszałkiem Piotrem Całbeckim na dofinansowanie budowy fontanny. Środki w wysokości 220 tys. zł magistrat otrzymał z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (więcej o tym na str. 2.).

„W ramach rewitalizacji publicznej przestrzeni miejskiej powstanie teren do odpoczynku, or-

ganizacji imprez kulturalnych dla mieszkańców miasta, poprzez powstanie fontanny z komorą technologiczną. Będzie to uatrakcyjnienie spędzania wolnego czasu. Rozbudowa małej infrastruktury przyczyni się do ożywienia terenu oraz promocji regionu” – tak uzasadniono wniosek o dotację.

Tekst i fot. (jd)

Rypin

Gwiazda Warszawskiej 8 przeszła na emeryturę

O tym, że potrafi śpiewać wiedzieli wszyscy. W końcu była członkinią chóru Belcanto oraz zespołu wokalnego Klubu Seniora Srebrny Włos. Jej talent aktorski został odkryty poniekąd „dzięki” pandemii. Bogumiła Skowrońska właśnie odeszła na emeryturę.

– Z Bogusią znamy się dobrych kilkanaście lat, w końcu obie pracowałyśmy w Rypińskim Domu Kultury. Grupa Warszawska 8 była naszym wspólnym mianownikiem. Jestem pod wrażeniem jej możliwości aktorskich. Taki wrodzony talent nie zdarza się codziennie. W czasie pandemii nagrywaliśmy dla naszych mieszkańców klipy, skecze, filmy. Każda scena, w której brała udział Bogusia z jej naturalną vis comica (vis

comica – zdolność pobudzania ludzi do śmiechu – red.) powodowała, że od razu poprawiał się wszystkim nastrój w tych ciężkich dniach. Myślę, że czas na emeryturze pozwoli jej jeszcze bardziej rozwijać się artystycznie, bo to niezwykle aktywna osoba, czerpiąca radość i satysfakcję z tego co robi. Życzę jej samych pogodnych dni, zdrowia i żeby robiła to, co ją będzie uszczęśliwiać. Jestem pewna, że jeszcze się spotkamy

przy realizacji wspólnych przedsięwzięć – mówi Justyna Motylewska, do niedawna dyrektorka RDK-u.

Na facebookowym profilu Rypińskiego Domu Kultury oraz w portalu YouTube można znaleźć produkcje, w których brała udział Bogusia Skowrońska i cała grupa Warszawska 8, zespół ludzi równie utalentowanych.

Tekst i fot. (jd)

Rypin/Skrwilno

Warsztaty teatralne z Justyną Motylewską

Uczestnicy zajęć w Centrum Aktywności Lokalnej w Skrwilnie spotkali się z Justyną Motylewską, właścicielką Pozytywki na warsztatach teatralnych.

W sobotę 23 września na scenie Rypińskiego Domu Kultury młodzi ludzie szlifowali swoje umiejętności aktorskie. – Poprowadziłam z nimi kilka prób warsztatowych poprawiających koncentrację, pamięć, dykcję, emisję głosu. Mówiłam jakie cechy powinien posiadać aktor i jak radzić sobie ze stresem w trakcie publicznych występów. Opowiedziałam im też trochę o historii teatru. To wspaniała młodzież, która ochoczo uczestniczyła w improwizowanych scenkach dramatycznych. Byli aktywni i bardzo się starali – wyjaśnia instruktorka.

Poza warsztatami goście Ry-

pińskiego Domu Kultury zwiedzili obiekt zaglądając w miejsca niedostępne dla publiczności. Poznali również historię Kina Bałtyk, dowiedzieli się też jak działały dawne projektory i jak elektronika zmieniała wyświetlanie filmów na wielkim ekranie.

Zajęcia w RDK-u były możliwe dzięki współpracy Gminnego Domu Kultury w Skrwilnie z LGD Gmin Dobrzyńskich Region Północ w ramach wspólnie realizowanego zadania MultiPrzestrzeń – Centrum Aktywności Lokalnej.

(jd), fot. GDK Skrwilno